

zeným skutečně vyplacený, nýbrž může vydání majetkového prospěchu vymáháno býti ze všeho jmění odsouzených, pokud jmění to není vyloučeno z exekuce podle předpisů ex. řádu. Ustanoviti zvláštní platební lhůtu v trestním nálezu nebylo třeba, ježto zákon to nepředepisuje; jde ostatně o pravoplatný nález trestního soudu. V nálezu označeny jsou přesně jak osoby zavázané k vydání majetkového prospěchu, t. j. osoby odsouzené pro zločin podle § 104 tr. zák. a pro spoluminu na něm, tak i stát jako strana oprávněná k přijetí částky v nálezu číselně vytčené. Odpovídá proto nález úplně náležitostí § 7 ex. ř. Ve věci jde o exekuční titul podle § 1 čis. 9 ex. ř. § 104 tr. zák. ukládal v dřívějším svém doslovu úředníkovi, jenž byl odsouzen pro přijetí daru, kromě trestu žaláře též povinnost odevzdati obdrženy dar nebo jeho hodnotu ústavu chudých. Předpis tento byl nahrazen předpisem § 9 zák. čis. 178/24, podle něhož má soud v případě odsouzení vysloviti, že poskytnutý majetkový prospěch propadne ve prospěch státu, čímž je řečeno, že prospěch ten připadá státu a že musí mu býti vydán. Účelem zákona bylo především, by odsouzeného stihl trest na svobodě v plné přísnosti, bez náhrady, spočívající v tom, že by mu byl ponechán dar aneb aspoň jeho hodnota. Odsouzený má proto vytrpěti trest na svobodě, kromě toho musí však vydati nebo nahraditi státu, co mu bylo poskytnuto způsobem trestným. Tak musí učiniti i tehdy, kdyby se byl majetkového prospěchu jemu poskytnutého zbavil i před odsouzením jakýmkoliv způsobem. V každém případě jest vydání majetkového prospěchu k rukám státu pro odsouzeného stejně trestem jako trest na svobodě, jde tudíž o peněžitý trest podle § 1 čis. 9 ex. ř. Veřejnoprávní povaha závazku toho vylučuje vůbec, by stát podal na základě trestního nálezu žalobu na civilní soud o plnění majetkového prospěchu, na který nález ten zní, a by poměr mezi státem a odsouzeným byl posuzován podle předpisů občanského zákona. Z toho vyplývá dále, že by účel § 9 zákona čis. 178/24 byl zmařen, kdyby nálezu trestního soudu, vyslovujícimu, že majetkový prospěch propadá ve prospěch státu, byla odepřena vlastnost exekučního titulu. Ovšem nejde tu vzhledem k zvláštní povaze tohoto peněžitého trestu, spočívajícího na zákonném předpisu z nejnovější doby, o peněžitou pokutu, při jejímž vymáhání bylo by použití předpisů nařízení min. sprav. ze dne 11. února 1855, čis. 30 ř. zák. Záleží na státu, by se domáhal vydání majetkového prospěchu, jenž byl prohlášen za propadlý, a byla proto správně volena forma exekučního návrhu opřené o nález trestního soudu jako exekuční titul. Stát má na základě tohoto titulu postavení vymáhajícího věřitele proti všem osobám, jež v nálezu jsou vytčeny jako odsouzené, a to bez omezení na jmění, z něhož se úhrada vymáhá.

Čís. 7316.

Tím, že opatrovník dával opatrovanci měsíční kapesné, uznal platnost všech úplatných smluv učiněných opatrovancem na účet kapesného,

(Rozh. ze dne 13. září 1927, Rv I 1890/26.)

Žalobě proti Albrechtu H-ovi, zbavenému úplně svéprávnosti, o zaplacení 2.200 Kč za odebrané věci, vyhověl **procesní soud** **prvé stolice** potud, že uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci 1.340 Kč. **Odvolací soud** nevyhověl odvolání žalovaného, k odvolání žalobcovu uznal zcela podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze souhlasiti s právními důvody, z nichž bylo napadeným rozsudkem žalobě v celém rozsahu vyhověno. Odvolací soud míní, že žalovaná strana nemůže odepíráti zaplacení zažalovaných kupních cen, poněvadž nevrátila koupených věcí, ba vrácení jejich ani nenabídla, a dovolává se §§ 877, 921 a 1431 obč. zák., ocitá se však tímto odůvodněním v rozporu s vlastním výrokem, že koupě slabomyslným žalovaným byly od počátku neplatné, neboť přehlíží, že žalobce domáhá se nikoliv vrácení toho, co z neplatné smlouvy sám plnil, nýbrž splnění kupních smluv a že o splnění neplatných smluv nemůže býti žalováno. Pochybeným jest také poukaz na § 1310 obč. zák. Tento předpis upravuje jenom povinnost k náhradě škody způsobené osobou nepříčetnou, právním důvodem žaloby není však náhrada škody a žaloba o náhradu škody nemohla by vzhledem na zjištění prvního soudu, že žalobci byla nepřičetnost žalovaného známa, dále na předpis § 1308 obč. zák. míti úspěch. Přes to byl žalovaný právem odsouzen k zaplacení všech od žalovaného na úvěr koupených věcí. Ačkoliv žalovaný jest pro slabomyslnost zbaven úplně svéprávnosti a jako dítě mladší sedmi let pro nedostatek právní vůle naprosto nezpůsobilým k samostatným jednáním, jež by měla právní účinky, dával mu opatrovník kapesné asi 500 Kč měsíčně ku zcela svobodnému a samostatnému použití. Tomu nelze rozuměti jinak, než že opatrovník již předem uznal platnost všech úplatných smluv učiněných žalovaným na účet kapesného, že závazným konkludentním činem podle § 863 obč. zák. již předem odstranil nedostatek právní vůle žalovaného svým schválením, čímž se stala jednání žalovaného v mezích kapesného a při hotovém placení platnými a závaznými činy právními. Také předložené veřejné prohlášení opatrovníkovo, uveřejněné dne 12. prosince 1925 v časopisech, že, kdo prodá žalovanému zboží na úvěr, vydává se v nebezpečí, že nebude zaplacen, obsahuje dodatek, že lze mu vydati zboží jenom za hotové, čímž opatrovník veřejně uznal platnost všech kupních smluv ujednaných žalovaným bez jeho spolupůsobení proti hotovému zaplacení. Bylo dále zjištěno, že bylo žalovanému trpěno, by kupoval pro svou osobní potřebu věci také na úvěr, že věci takto koupené byly mu ponechávány k užívání a se svolením opatrovníka důchodem velkostatku placeny, že zvláště také žalobcovy dřívější takové účty byly bez námítky vypláceny, že všechny věci, žalovaným od žalobce na úvěr odebrané, kožešiny, klobouky, čepice a papuče byly způsobilé sloužit osobní potřebě žalovaného a aspoň částečně byly pro ni také použity, že některé z nich žalovaný koupil v přítomnosti svého důchodního, jiné v přítomnosti své choti, a že důchodní

F. na podzim roku 1924 nebo na jaře 1925 v krámě žalobcově řekl, by dali žalovanému, co potřebuje, že to bude zaplaceno. Teprve 30. listopadu 1925 dopsal opatrovník žalobci, že nesmí žalovanému nic prodati, leč za hotové, a v prosinci 1925 uveřejnil stejné všeobecné prohlášení v místních časopisech. Všechny věci, o jichž zaplacení se žaluje, byly však koupeny již dříve v době, kdy opatrovník ještě takové koupě na úvěr trpěl a uznával za platné a kdy nedostávající se právní vůle žalovaného byla nahrazena všeobecným přivolením opatrovníka. Proto jsou koupě ty platnými a závaznými smlouvami. Námitka, že žalovaný koupil jednotlivých věcí více, než potřeboval, a že právě kupování oněch věcí ve zbytečném množství bylo znakem slabomyslnosti, jest bezpodstatná, neboť nebylo věcí žalobce, nýbrž opatrovníka pečovatí o to, by žalovaný poskytnuté mu volnosti nezneužíval. Všechny koupené věci byly věcmi všední osobní potřeby, celková jejich kupní cena 2.200 Kč za dvě leta, jakož i suma 860 Kč, která podle souhlasného zjištění nižších soudů připadá z ní na věci koupené zbytečně, jsou v poměru k milionovému jmění žalovaného a vyměřenému mu kapesnému 500 Kč měsíčně příliš nepatrné, než aby žalobce byl musil poznati, že žalovaný překročuje při svých nákupech na úvěr přípustnou míru. Rozhodnutí odvolacího soudu, odsuzující žalovaného ku placení celé zažalované sumy jest tudíž správné po právní stránce.

Čís. 7317.

Zní-li směnka na cizí měnu, jest sice směnečný dlužník za předpokladů čl. 37 sm. řádu oprávněn platiti v penězích své země, směnečný věřitel však nemůže žádati zaplacení v této měně.

(Rozh. ze dne 13. září 1927, Rv I 848/27.)

Na základě směnky znějící na říšské marky navrhl věřitel vydání směnečného platebního příkazu v Kč. Soud první stolice příkaz vydal a ponechal ho k námitkám žalovaného v platnosti. Důvody: Žalovaný namítl mimo jiné v námitkách: Zažalovaná směnka zní na říšské marky, platební rozkaz podle ní vydaný mohl by zníti jen na marky říšské, nikoliv na československé koruny. Kurs marek nebyl tvrzen ani nijak osvědčen, ale i kdyby osvědčen byl, nemohl by soud vydati platební rozkaz na koruny čsl. Je-li věřitel oprávněn žádati podle směnky marky, nemůže žádati o újmě měnu jinou. Pokud jde o tuto námitku, § 905 obč. zák. stanoví v poslední větě, že co do míry, váhy a druhu peněz jest hleděti k místu plnění. Zásadou tou není vysloveno, že jest užití tohoto pravidla i o měně. Nijak není vysloveno, že pro měnu, v níž peněžní dluh dlužno vyrovnati, jest rozhodným za všech okolností a v každém případě bezvýminečně místo splnění smlouvy, naopak nutno uznati, že může platiti po případě také jiná měna, než měna místa splnění smluv. Pro obor práva obchodního a směnečného stanoví v tomto ohledu čl. 336 obch. zák., že v pochybnostech jest považovati za smluvené měnu, druh mincí, počet času a vzdálenosti, platné tam, kde má býti splněna